

Sirküler Tarihi : 02/11/2021

Sirküler No : 2021 / 183

İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİNE İLİŞKİN OLARAK İHRACAT GENELGESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Bilindiği gibi Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 8. Maddesinden aldığı yetkiyle çıkardığı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) 2018/32-48 Sayılı Tebliğ ile Tebliğin yayınlandığı 4/9/2018 tarihinden itibaren 6 ay süreyle uygulanmak üzere ihracat bedellerinin tamamının 180 gün içerisinde yurda getirilip, bunun da %80'inin bankalarda TL'ye çevrilmesi zorunluluğu getirilmiş, daha sonra bu süre 2019/32-53 ve 2019/32-55 sayılı Tebliğlerle 6'şar ay daha uzatılmış, nihayet 31.12.2019 da yürürlüğe giren 2019-32/56 sayılı Tebliğ ile anılan uygulama kalıcı hale getirilmiş, yurda getirilen ihracat bedellerinin bankalara satılması zorunluluğu kaldırılmıştır.

Bu düzenlemelerin uygulanmasına ilişkin esaslar 2018/32-48 sayılı Tebliğ'den aldığı yetkiyle TC. Merkez Bankası tarafından yayınlanan İhracat Genelgesi ile belirlenmiştir.

İş bu Genelge yakın zamanda bazı önemli değişikliklere uğramıştır. Yapılan değişiklikler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. İHRACAT BEDELLERİNİN GETİRİLMESİ ZORUNLULUĞU OLMAYAN ÜLKELERİN KAPSAMI GENİŞLETİLMİŞTİR:

Genelgenin 4. Maddesine göre İran, Suriye ve Lübnan'a yapılan ihracatların bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu bulunmuyordu. Yapılan değişiklikle bu ülkelerin kapsamı genişletilmiştir. Buna göre aşağıda belirtilen ülkelere yapılan ihracatların bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır:

1- Afganistan	11- Gine	21- Nijerya
2- Angola	12- İran	22- Senegal
3- Belarus	13- Kamerun	23- Somali
4- Benin	14- Kenya	24- Sudan
5- Cibuti	15- Kırgızistan	25- Suriye
6- Etiyopya	16- Kuzey Kore	26- Suudi Arabistan
7- Fildişi Sahili	17- Küba	27- Tacikistan
8- Filistin	18- Liberya	28- Tanzanya
9- Gabon	19- Lübnan	29- Venezuela
10- Gana	20- Moldova	

İş bu değişikliğin ilave ülkelere daha önce yapılan ihracatlar için de geçerli olacağı anlaşılmaktadır.

2. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI ŞİRKETLERİ TARAFINDAN YAPILAN İHRACAT İŞLEMLERİNDE İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİ ZORUNLULUĞU OLMAYACAKTIR:

İhracat Genelgesi'nde yapılan değişiklik uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'nın sahip olduğu şirketler tarafından yapılan ihracatların bedellerinin yurda getirilme zorunluluğu olmayacaktır.

3. PEŞİN DÖVİZ KARŞILIĞI YAPILAN İHRACATLAR İÇİN MÜCBİR SEBEP VEYA HAKLI DURUMUNUN TEVSİKİ KAYDIYLA 12 AYLIK İLAVE İHRACAT SÜRESİ VERİLMESİ İMKÂNI GETİRİLMİŞTİR:

Bilindiği üzere peşin döviz karşılığında yapılan ihracatın tahsil tarihinden itibaren 24 ay içerisinde yapılması gerekmektedir.

Genelgenin 6. Maddesine eklenen düzenleme uyarınca, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağının anlaşılması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilecektir.

Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından karar verilecektir.

Diğer yandan ihracatın bu ek süre içerisinde de yapılmaması ve ihracat bedelinin tek seferde iade edilmemesi durumunda bu ihracat bedeli prefinansman kredisi olarak kabul edilecektir.

Yapılan bir başka değişiklik uyarınca, tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen peşin döviz tutarının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmının prefinansman hükümlerine tabi olmayacak, söz konusu peşin dövizle ilişkin 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bankalarca Bakanlığa bildirim yapılmayacaktır.

Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami 24 ay içerisinde İBKB (ihracat bedeli kabul belgesi) düzenlenmesi mümkün bulunmaktayken yapılan değişiklikle mücbir sebep veya haklı durum nedeniyle ek süre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebileceği belirtilmiştir.

Bunların yanında, ihracat işlemlerinde ihracata ait peşin ödemenin çek ile yapılabilmesi imkânı getirilmiştir. Ancak bunun için Genelgenin 13'üncü maddesinde yer alan hükümlere uyulması gerekmektedir.

4. KAMU KURUM VE KURULUŞLARI TARAFINDAN YAPILAN İHRACAT5. BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER:

Genelgenin "Özelliği Olan İhracat" başlıklı 7. Maddesine eklenen düzenleme aşağıdaki gibidir:

"Kamu kurum ve kuruluşları (5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak ifade edilen, anılan Kanun'un I, II, III ve IV sayılı cetvellerinde bahsedilen kurumlar, idareler ve mahalli idareler ile doğrudan ve dolaylı olarak en az %50'si bu kurum ve idarelere ait olan şirketler dahil) tarafından yapılan ihracata ilişkin bedellerin, ithalatçının ülkesinin Türkiye'de bulunan büyükelçilik veya yabancı diplomatik temsilcilikleri ile ithalatçı firmalar ile bu firmaların grup şirketlerinin Türkiye'de bulunan banka hesaplarından yapılan transferlerle ödenmesi halinde ya da Türkiye'deki bankalarca düzenlenen ve bedeli yurt dışından gelmeyen çeklerle bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür."

5. 2018-32/48 SAYILI TEBLİĞ'İN 7. MADDESİ UYARINCA YAPILACAK İNDİRİM VEYA MAHSUP TALEPLERİNE İLİŞKİN YENİLİKLER:

İhracat bedellerinin tamamının ihracat tarihinden itibaren 180 gün içerisinde getirilmesi ana prensip olmakla beraber, ihracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktöring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım vefümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu mümkün olabilmektedir.

Yine ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının da (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu mümkün olabilmektedir.

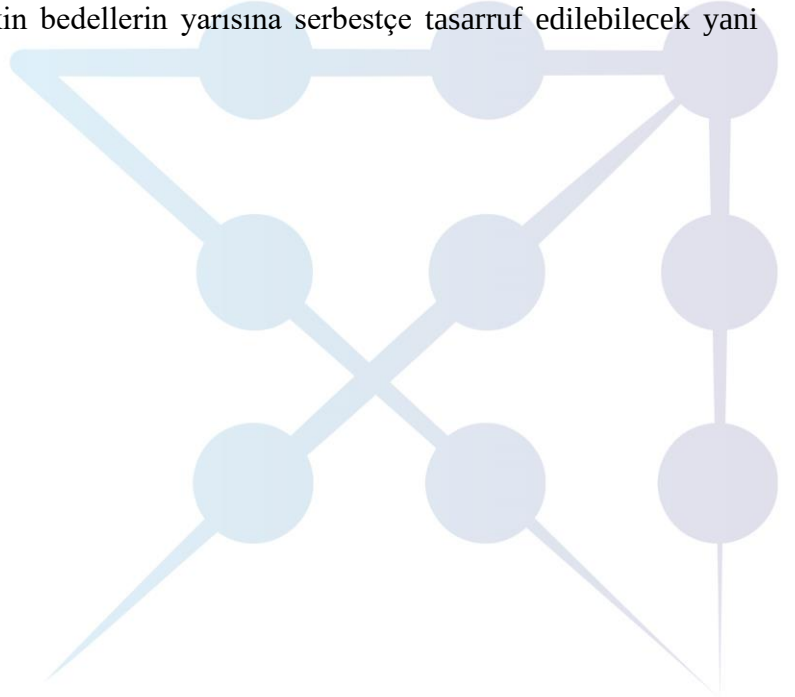
Genelgeye göre bu mahsup talepleri, bedelin yurda getirilme süresi olan 180 gün içinde yapılabilirdi. Bu defa yapılan değişiklikle mücbir sebepler nedeniyle Genelge'nin 27. Maddesine göre verilen ek sürelerde de mahsup talebinde bulunulabilecektir. Aynı imkân aynı kişiyle yapılan ihracat ve ithalat bedellerinin mahsup talepleri için de getirilmiştir.

Diğer yandan ithalat bedellerinin ihracat bedelinden mahsup işleminde kullanılabilmesi için ithalat konusu malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında azami 180 gün olması ana prensip olarak devam etmekteyken yapılan değişiklikle, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilecek bir ürün için ihracat öncesi yapılan ithalatla, ithal edilen malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında 180 günden fazla süre bulunması halinde dahilde işlem izni için (Dahilde İşleme İzin Belgesi, Dahilde İşleme İzni) Ticaret Bakanlığınca verilen sürenin (söz konusu sürenin ilgili mevzuat hükümlerince uzatılması halinde verilen ek süre de dahil olacak şekilde) mahsup işlemlerinin yapılmasında ihraç ve ithal arasındaki azami süre olarak dikkate alınması mümkün olabilecektir.

6. BAZI ÜLKELERE YAPILAN İHRACAT BEDELLERİNİN YARISINA SERBESTÇE TASARRUF ETME İMKÂNI GETİRİLMİŞTİR:

Aşağıdaki ülkelere yapılan ihracatlara ilişkin bedellerin yarısına serbestçe tasarruf edilebilecek yani yurda getirilmeyebilecektir:

- 1- Azerbaycan
- 2- Cezayir
- 3- Fas
- 4- Kazakistan
- 5- Mısır
- 6- Özbekistan
- 7- Tunus
- 8- Türkmenistan
- 9- Ukrayna
- 10- Yemen

7. SÜRESİ İÇERİSİNDE TAHSİL EDİLEMİYEN İHRACAT BEDELLERİNİN İHRACAT KREDİ SİGORTASI TARAFINDAN KARŞILANAN KISMI YURDA GETİRİLMİŞ SAYILACAK, KİRALAMA YOLUYLA YAPILAN İHRACATTA İSE KİRA SÜRESİNİN 180 GÜNÜ GEÇMESİ VE AYLIK KİRA BEDELİNİN 15.000 ABD DOLARINI AŞMAMASI KOŞULUYLA İHRACAT ALACAKLARI KAPATILABİLECEKTİR:

Türk Eximbank ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan ihracat kredi sigortası konusunda faaliyet göstermek üzere lisans almış sigorta şirketlerince ihracat kredi sigortası kapsamına alınan ihracat bedelinin süresi içinde tahsil edilememesi sebebiyle kapatılamayan ihracat hesapları, anılan banka veya söz konusu sigorta şirketlerince ihraç bedelinin ilgiliye ödendiğinin tevsiki kaydıyla bankalar tarafından terkin edilerek veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından kapatılacaktır.

Başka bir düzenleme uyarınca da, Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılacaktır.

